

POSTANOWIENIE

Dnia 2 marca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku M. K. i K. K.
przy uczestnictwie T. S.A. w K.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 2 marca 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców
od postanowienia Sądu Okręgowego w G.
z dnia 9 kwietnia 2019 r., sygn. akt III Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) stwierdza, że uczestnicy ponoszą koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądowym, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Cel wymagań przewidzianych przez art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko wtedy, gdy skarżący powoła i uzasadni istnienie przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego

podejmowane na przedsądzie wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został uzasadniony przez wnioskodawczynię jej oczywistą zasadnością (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), mającą wynikać z tego, że „zaskarżone orzeczenie jest wewnętrznie sprzeczne i niewykonalne w zakresie terytorialnym, jaki został uznany za pas służebności i uczyniony integralną częścią orzeczenia”, „sądy obu instancji nie wyłączyły z czynności w sprawie biegłego K.G., byłego pracownika uczestnika”, „jednoznacznie nie zrekompensowano właścicielom wszystkich niedogodności związanych z istnieniem linii ze względu na pominięcie wskazań biegłego energetyka co do strefy ochronnej linii”, „biegła błędnie przyjęła przy obniżeniu wartości działki przeznaczenie działki z momentu budowy linii, a nie obciążenia jej prawem na rzecz uczestnika i pominęła literalne i bezpośrednie zobowiązanie Sądu Rejonowego do uwzględnienia w opinii stref ochronnych, co uszło uwadze sądów obu instancji”, „sąd obu instancji obciążył wnioskodawców kosztami procesu.”

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wywodu zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, nie publ.

Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z motywami zaskarżonego postanowienia nie potwierdza tezy

skarżących o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Przedstawiona przez Sąd Okręgowy ocena prawna sprawy koresponduje z dokonanymi w niej ustaleniami faktycznymi, które nie mogą być podważane w ramach zarzutów skargi kasacyjnej (art. 398³ § 3 k.p.c.), i którymi Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu sprawy w postępowaniu kasacyjnym byłby związany (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Istnienie przesłanek do ustanowienia na nieruchomości wnioskodawców służebności przesyłowej na rzecz uczestnika było pomiędzy stronami postępowania niesporne. Ich stanowiska różniły się co do tego, jaki ma być zakres obciążenia nieruchomości wnioskodawców warunkujący korzystanie z urządzeń przesyłowych przez uczestnika zgodnie z ich przeznaczeniem, co przekłada się na wynagrodzenie należne wnioskodawcom w związku z ustanowionym obciążeniem.

Zagadnienia te zostały przez Sąd Najwyższy szerzej omówione przede wszystkim w uchwale z 11 grudnia 2015 r., III CZP 88/15 (OSNC 2016, nr 12, poz. 144) oraz w postanowieniach z 18 maja 2016 r., V CSK 531/15 (OSNC-ZD 2016, nr 1, poz. 14), z 9 sierpnia 2016 r., II CSK 770/15 (nie publ.) oraz z 10 listopada 2017 r., V CSK 333/17 (nie publ.), 13 czerwca 2018 r., III CZP 118/17 (nie publ.). Z orzecznictwa tego wynika, że służebność przesyłu jest służebnością czynną, zaś art. 305¹ k.c. nie rozstrzyga *expressis verbis*, jak szeroki jest zakres obciążenia nieruchomości tym ograniczonym prawem rzeczowym, stąd skonkretyzowanie treści służebności następuje przy jej ustanowieniu, stosownie do rodzaju urządzeń przesyłowych, ich przebiegu, zakresu potrzeb przedsiębiorcy przesyłowego oraz ewentualnie innych okoliczności występujących w każdej rozpatrywanej sprawie. Powierzchnia nieruchomości zajęta pod służebność powinna umożliwiać przedsiębiorcy posadowienie urządzeń, prawidłowe korzystanie z nich, ich konserwację, naprawę, modernizację oraz usuwanie awarii. Zakres obciążenia nieruchomości służebnością przesyłu, będącą służebnością czynną, ustanowioną dla urządzeń infrastruktury elektroenergetycznej, obejmuje uprawnienie do określonych działań dotyczących nieruchomości obciążonej, nie obejmuje natomiast innych jeszcze ograniczeń prawa własności, wynikających z odmiennych przyczyn niż powstanie tego ograniczonego prawa rzeczowego, a zatem ograniczeń własności związanych z oddziaływaniem linii elektroenergetycznej na otoczenie, polegających m.in. na ograniczeniu właściciela

w strefie ochronnej w możliwości dokonywania w stosunku do nieruchomości określonych działań (np. zabudowy). Ograniczenia te są niezależne od tytułu prawnego przedsiębiorcy przesyłowego do korzystania w ramach służebności przesyłu z nieruchomości, na której są umiejscowione urządzenia przesyłowe i nie są objęte treścią służebności obciążającej tę nieruchomość.

Powierzchnia nieruchomości zajęta pod służebność powinna odpowiadać warunkom eksploatacji sieci przyjętym w przedsiębiorstwie, będącym właścicielem urządzeń przesyłowych. Przestrzeń, w jakiej przedsiębiorca przesyłowy może poruszać się realizując przysługującą mu służebność przesyłu, powinna być oznaczona w sentencji postanowienia; w przestrzeni tej właściciel nieruchomości obciążonej nie może podejmować działań utrudniających lub uniemożliwiających przedsiębiorcy przesyłowemu wykonywanie służebności. Rozmiar tej przestrzeni to zwykle pasy gruntu rozpościerające się wzdłuż napowietrznych linii elektroenergetycznych lub wokół słupów przesyłowych. Tak wyznaczone pasy gruntu wyznaczają granice wykonywania służebności, której treść wynika z sentencji postanowienia. Korzystanie z pasów nieruchomości znajdujących się pod liniami przesyłowymi przez przedsiębiorcę jest możliwe wtedy, gdy okaże się to niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania linii; w żadnym razie określenie granic tych pasów nie uprawnia przedsiębiorcy do stałego z nich korzystania.

Sądy *meriti* orzekające w niniejszej sprawie określiły zakres, w jakim nieruchomości wnioskodawców powinny być obciążone na rzecz uczestnika i w nawiązaniu do podanych wyżej kryteriów z odwołaniem się do wiedzy specjalistycznej biegłego energetyka, geodety i - co do wynagrodzenia - rzeczoznawcy majątkowego.

Sąd Okręgowy rozważył zarzuty wnioskodawców zgłoszone w związku z tym, że biegły energetyk, który opracował opinię w sprawie był niegdyś pracownikiem uczestnika. Stwierdził, że fakt wcześniejszego zatrudnienia biegłego w przedsiębiorstwie energetycznym nie miał żadnego wpływu na wyniki jego opinii, a w skardze kasacyjnej wnioskodawcy nie powołali jakichkolwiek okoliczności, które by mogły uzasadnić odmienne wnioski.

Rozstrzygnięcia o kosztach postępowania nie podlegają zaskarżeniu skargą kasacyjną. Zgłoszone przez wnioskodawców zarzuty w odniesieniu do tego rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego nie mogą zatem zadecydować o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 520 § 1 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1, orzeczono jak w postanowieniu.